Zestawienia księgowe – zakładka Ogólne

Z poziomu zakładki **[Ogólne]** użytkownik ma możliwość skorzystania z gotowych wzorców zestawień, definiowania własnych zestawień, kopiowania istniejących. Wzorce zestawień (w tym uproszczone zestawienia dla jednostek mikro oraz uproszczone zestawienia dla jednostek małych) zakładane są przez program automatycznie, przy tworzeniu nowej bazy danych lub dodawane przez użytkownika z poziomu listy zestawień księgowych.

Wzorce to zestawienia wchodzące w skład sprawozdania finansowego narzuconego przez Ustawę o Rachunkowości:

- Bilans firmy – Bilans jednostek z wyłączeniem banków i ubezpieczycieli,
- Kapitał firmy – Zestawienie zmian w kapitale własnym,
- R Z/S – k – Rachunek zysków i strat – wariant kalkulacyjny,
- R Z/S – p – Rachunek zysków i strat – wariant porównawczy,
- RPP – b – Rachunek przepływów pieniężnych – met. Bezpośrednia,
- RPP – p – Rachunek przepływów pieniężnych – met. Pośrednia,
- F-01_Cz1_dział1 – Dział 1. Rachunek zysków i strat,
- F-01_Cz1_dział2 – Dział 2. Aktywa obrotowe i trwałe,
- F-01_Cz1_dział3 – Dział 3. Wybrane źródła finansowania majątku,
- F-01_Cz2_dział1 – Dział 1. Środki trwałe w budowie – nowo rozpoczęte,
- F-01_Cz2_dział2 – Dział 2. Nakłady na budowę, ulepszenie i nabycie środków trwałych oraz nabycie wartości niematerialnych i prawnych,
- F-01_Cz2_dział3 – Dział 3. Leasing.

Użytkownik z poziomu *Księgowość/ Zestawienia księgowe* zakładka **[Ogólne]** ma możliwość usunięcia wybranych wzorcowych zestawień księgowych wygenerowanych podczas konfigurowania bazy firmowej danych lub dodawane przez użytkownika z poziomu listy zestawień księgowych.

Użytkownik, który skorzysta ze wzorców zestawień, musi tylko do odpowiednich gałęzi zestawienia podpiąć właściwe konta księgowe, w zależności od rodzaju zestawienia wg sald lub obrotów.

Zasady dotyczące obsługi list, grupowania, sortowania, wyszukiwania pozycji (filtrowania) i ogólnie przystosowywania wyglądu list do indywidualnych potrzeb Użytkownika zostały opisane w rozdziale *Standardy w programie*.

W tym miejscu zostaną opisane tylko przyciski i pola charakterystyczne dla tej listy.

Dodaj lub <INSERT> – uruchamia proces dodawania nowego zestawienia. Po wciśnięciu przycisku pojawia się okno *Kreowanie zestawień finansowych*, gdzie użytkownik ma możliwość wskazania, jakie zestawienia chce dodać: własne, czy wzorcowe.

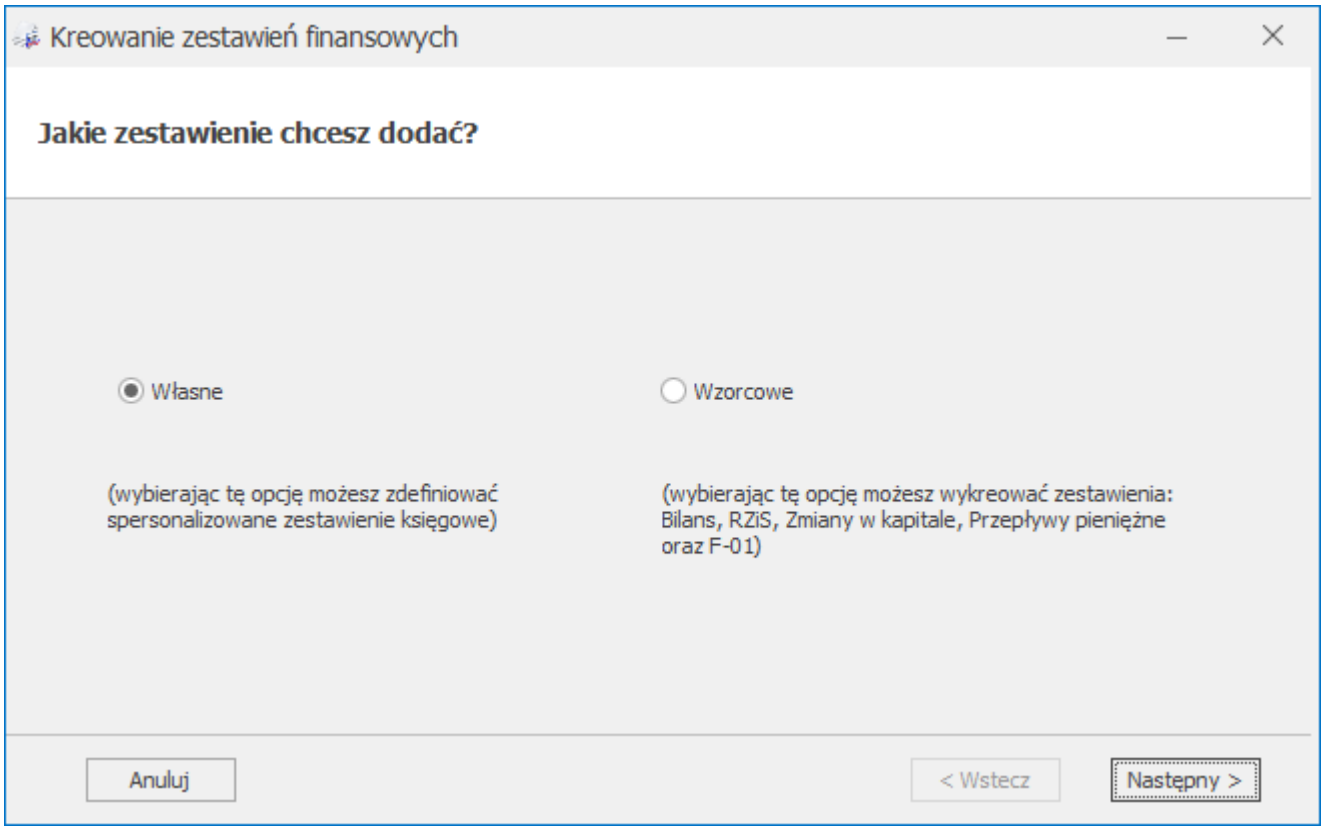

Przelicz – uruchamia proces przeliczania zestawienie oraz wyświetla zestawienia wraz z uaktualnionymi wartościami <F8>.

Pozycje zestawienia – wyświetla listę służącą do budowania zestawienia.

Wyniki zestawienia – wyświetla zestawienie wraz z wartościami bez włączenia funkcji przeliczającej, a więc z wartościami z ostatniej sesji.

Uwaga
Dodawane zestawienia sortowane są wg symbolu, a nie wg kolejności wprowadzania.

Zestawienia wzorcowe

Na zakładce *Ogólne* udostępniono gotowe wzorce zestawień tworzonych automatycznie przy zakładaniu nowej bazy danych. W

przypadku jednostek dużych innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji. Zestawieniami tymi są :

- BILANS DUŻY[2] – Bilans jednostek z wyłączeniem banków i ubezpieczycieli,
- KAPITAŁ WŁASNY [2] – Zestawienie zmian w kapitale własnym,
- R Z/S – kd[2] – Rachunek zysków i strat – wariant kalkulacyjny,
- R Z/S – pd [2]– Rachunek zysków i strat – wariant porównawczy,
- RPP – b [2]– Rachunek przepływów pieniężnych – met. Bezpośrednia,
- RPP – p [2]- Rachunek przepływów pieniężnych – met. Pośrednia,
- F-01_Cz1_dział1_v3 – Dział 1. Rachunek zysków i strat,
- F-01_Cz1_dział2_v3 – Dział 2. Aktywa obrotowe i trwałe,
- F-01_Cz1_dział3_v3 – Dział 3. Wybrane źródła finansowania majątku,
- F-01_Cz2_dział1_v3 – Dział 1. Środki trwałe w budowie – nowo rozpoczęte,
- F-01_Cz2_dział2_v3 – Dział 2. Nakł. na bud., ulep., nab. ś.t. oraz WNP,
- F-01_Cz2_dział3_v3– Dział 3. Leasing.

W przypadku jednostek małych wzorcowymi zestawieniami są:

- BILANS MAŁY [2] – Bilans dla jednostek małych korzystających z uproszczeń odnoszących się do sprawozdania finansowego,
- KAPITAŁ WŁASNY D [2] – Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym,
- R Z/S – km [2] – Rachunek zysków i strat – wariant kalkulacyjny,
- R Z/S – pm [2] – Rachunek zysków i strat – wariant porównawczy,
- RPP – b [2] – Rachunek przepływów pieniężnych – metoda bezpośrednia,

- RPP – p [2] – Rachunek przepływów pieniężnych – metoda pośrednia,
- F-01_Cz1_dział1_v3 – Dział 1. Rachunek zysków i strat,
- F-01_Cz1_dział2_v3 – Dział 2. Aktywa obrotowe i trwałe,
- F-01_Cz1_dział3_v3 – Dział 3. Wybrane źródła finansowania majątku,
- F-01_Cz2_dział1_v3 – Dział 1. Środki trwałe w budowie – nowo rozpoczęte,
- F-01_Cz2_dział2_v3 – Dział 2. Nakłady na budowę, ulepszenie i nabycie środków trwałych oraz nabycie wartości niematerialnych i prawnych,
- F-01_Cz2_dział3_v3– Dział 3. Leasing.

W przypadku jednostek mikro wzorcowymi zestawieniami są:

- BILANS MIKRO [2] – Bilans dla jednostek mikro,
- KAPITAŁ WŁASNY D [2] – Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym,
- R Z/S – Rachunek zysków i strat,
- RPP – b [2] – Rachunek przepływów pieniężnych – metoda bezpośrednia,
- RPP – p [2] – Rachunek przepływów pieniężnych – metoda pośrednia,
- F-01_Cz1_dział1_v3 – Dział 1. Rachunek zysków i strat,
- F-01_Cz1_dział2_v3 – Dział 2. Aktywa obrotowe i trwałe,
- F-01_Cz1_dział3_v3 – Dział 3. Wybrane źródła finansowania majątku,
- F-01_Cz2_dział1_v3 – Dział 1. Środki trwałe w budowie – nowo rozpoczęte,
- F-01_Cz2_dział2_v3 – Dział 2. Nakłady na budowę, ulepszenie i nabycie środków trwałych oraz nabycie wartości niematerialnych i prawnych,
- F-01_Cz2_dział3_v3– Dział 3. Leasing.

Użytkownik ma również możliwość dodania wzorcowych zestawień z poziomu listy zestawień księgowych. Wybór w oknie kreatora (dostępnym po wciśnięciu przycisku plusa) opcji **Wzorcowe** pozwala na wygenerowanie zestawień finansowych zgodnych z

Ustawą o rachunkowości. Zestawienia są tworzone w zależności od:

- Typu podmiotu (spółka akcyjna, spółka z o.o., spółka cywilna, osoba fizyczna, jednostka budżetowa, inny).
- Rodzaju podatnika (jednostka duża, jednostka mała, jednostka mikro).
- Działalności (handlowa, produkcyjna, usługowa).
- Kosztów (4, 5).

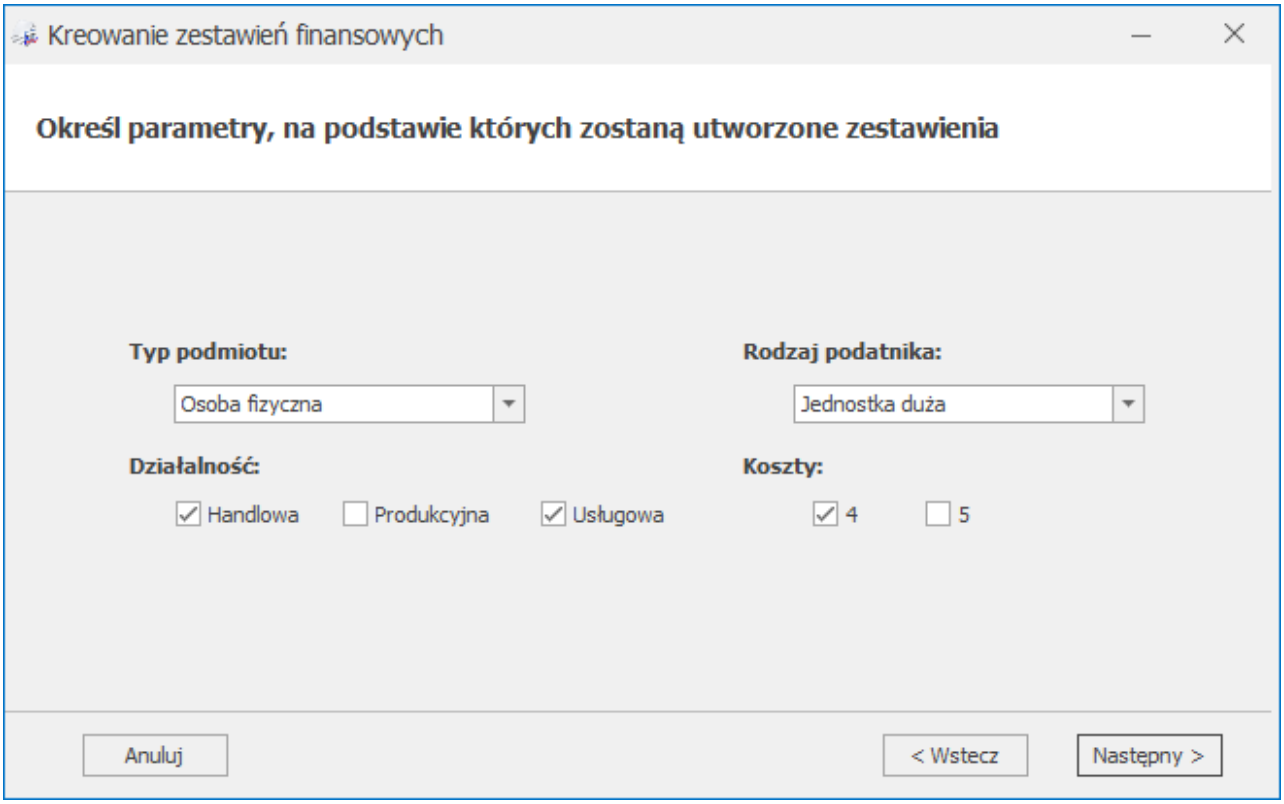

Kreowanie wzorcowych zestawień księgowych, określanie parametrów

Uwaga
Po wyborze w polu **Typ podmiotu** opcji **Jednostka budżetowa** użytkownik ma zablokowaną możliwość wskazania **Działalności** oraz **Rodzaju podatnika**. W kolejnym oknie istnieje możliwość wyboru zestawień tylko dla jednostki budżetowej:

- Bilans jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego.
- Rachunek zysków i strat – wariant porównawczy.

- Zestawienie zmian w funduszu jednostki.

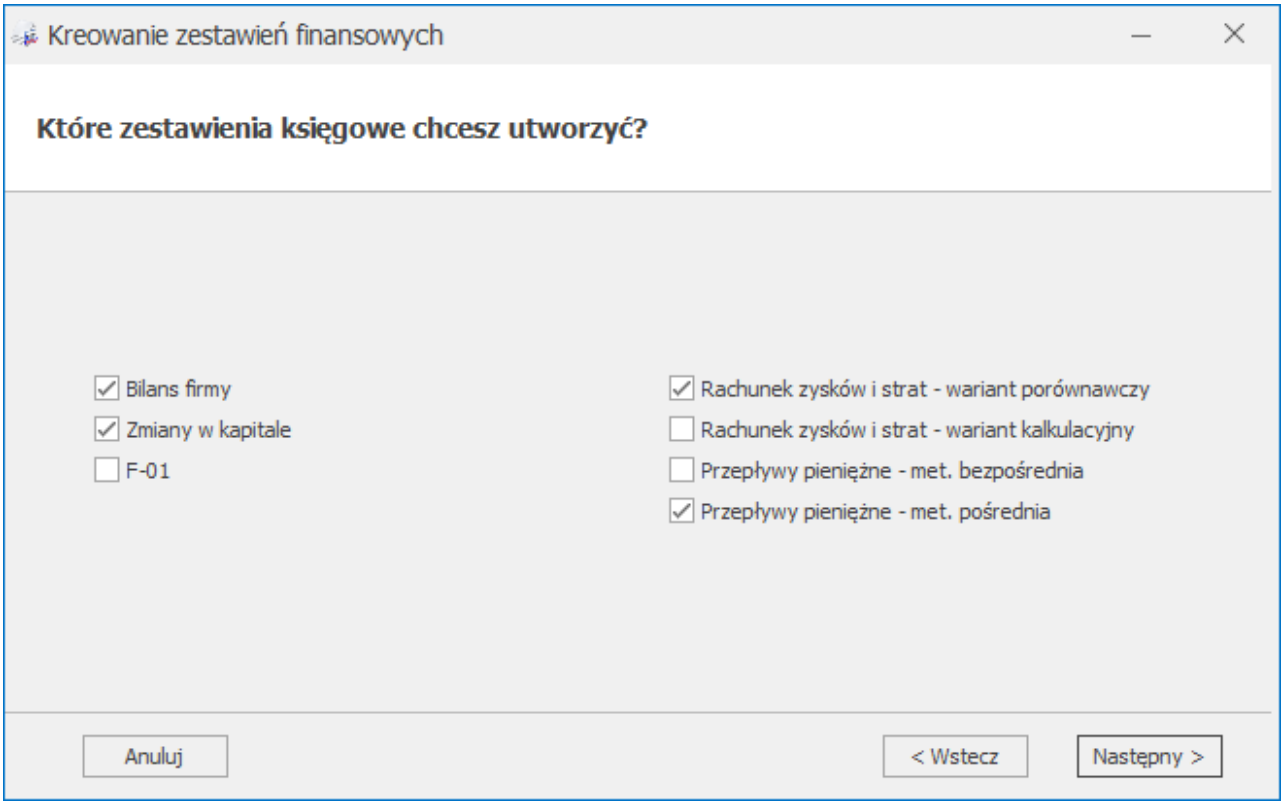

Kreowanie wzorcowych zestawień księgowych, wybór zestawień do utworzenia

Po wciśnięciu przycisku **Zakończ** użytkownik zostanie przekierowany na listę zestawień księgowych. Konta do wzorcowych zestawień podpinane są na podstawie planu kont prof. Gierusza. Wzorcowe zestawienie nie zostanie utworzone jeżeli na liście istnieje już zestawienie o tym samym symbolu.

Uwaga
Wzorcowe zestawienia wynikające z *Ustawy o rachunkowości* generowane od wersji programu 2019.01 mają w symbolu człon: [2].
Dzięki wzorcom użytkownik nie musi budować zestawienia – definiować poszczególnych pozycji (gałęzi). Pozostaje mu tylko przypisanie poszczególnym gałęziom odpowiednich kont księgowych wg sald, obrotów itp.

Chcąc podpiąć konto księgowe należy podświetlić właściwą gałąź.Definicja może być wprowadzona na dowolnym poziomie

gałęzi, nawet gałąź, która ma gałęzie podrzędne, może posiadać definicję. W takiej sytuacji wartości z gałęzi podrzędnych nie są sumowane do gałęzi nadrzędnej. Następnie przyciskiem wyedytować formularz *Pozycja zestawienia*. W polu **Kwota** „z ręki” można wprowadzić wyrażenie arytmetyczne podpinające konto księgowe np. @SaldoWn(130-01), bądź skorzystać z kreatora wyrażenia tzw. Wizarda wyrażenia.

Kopiowanie zestawień

Kopiowanie zestawień udostępniono z poziomu zakładki **[Ogólne]**. Aby skopiować zestawienie, należy podświetlić to, które ma ulec skopiowaniu i nacisnąć równocześnie klawisze **<CTRL>+<INSERT>**. Pojawi się okno nagłówka nowo tworzonego zestawienia. W polu **Nazwa** należy dokonać zmiany nazwy, ponieważ program nie pozwala na założenie dwóch zestawień o identycznym tytule.

Uwaga
Nie ma możliwości kopiowania zestawień systemowych (PIT-36, CIT-8 i CIT-8_2018).

Uwaga
Po skopiowaniu zestawień, w pozycjach odwołujących się do funkcji **@Zestawienie** należy zaktualizować odwołania do właściwych zestawień.

Definiowanie własnych zestawień

Definiowanie własnych zestawień udostępniono z poziomu zakładki **[Ogólne]**. W ramach procesu zakładania nowego zestawienia można wyróżnić cztery główne etapy:

- Etap I – definiowanie nagłówka zestawienia
- Etap II – definiowanie kolumn zestawienia
- Etap III – zakładanie pozycji zestawienia (budowanie „drzewa” zestawienia)
- Etap IV – podpinanie do gałęzi zestawienia definicji (wyrażeń algebraicznych), pozwalających na wyliczenie

zestawienia w oparciu o dane księgowe zaewidencjonowane na kontach.

Wybór w oknie kreatora (dostępnym po wciśnięciu przycisku plusa) opcji **Własne** pozwala na stworzenie spersonalizowanego zestawienia księgowego. Przycisk **Następny** przenosi do kolejnego okna, w którym użytkownik musi uzupełnić **Symbol** oraz **Nazwę**. Symbol zestawienia nie może zawierać znaków specjalnych oraz na początku i na końcu symbolu nie mogą zostać użyte spacje.

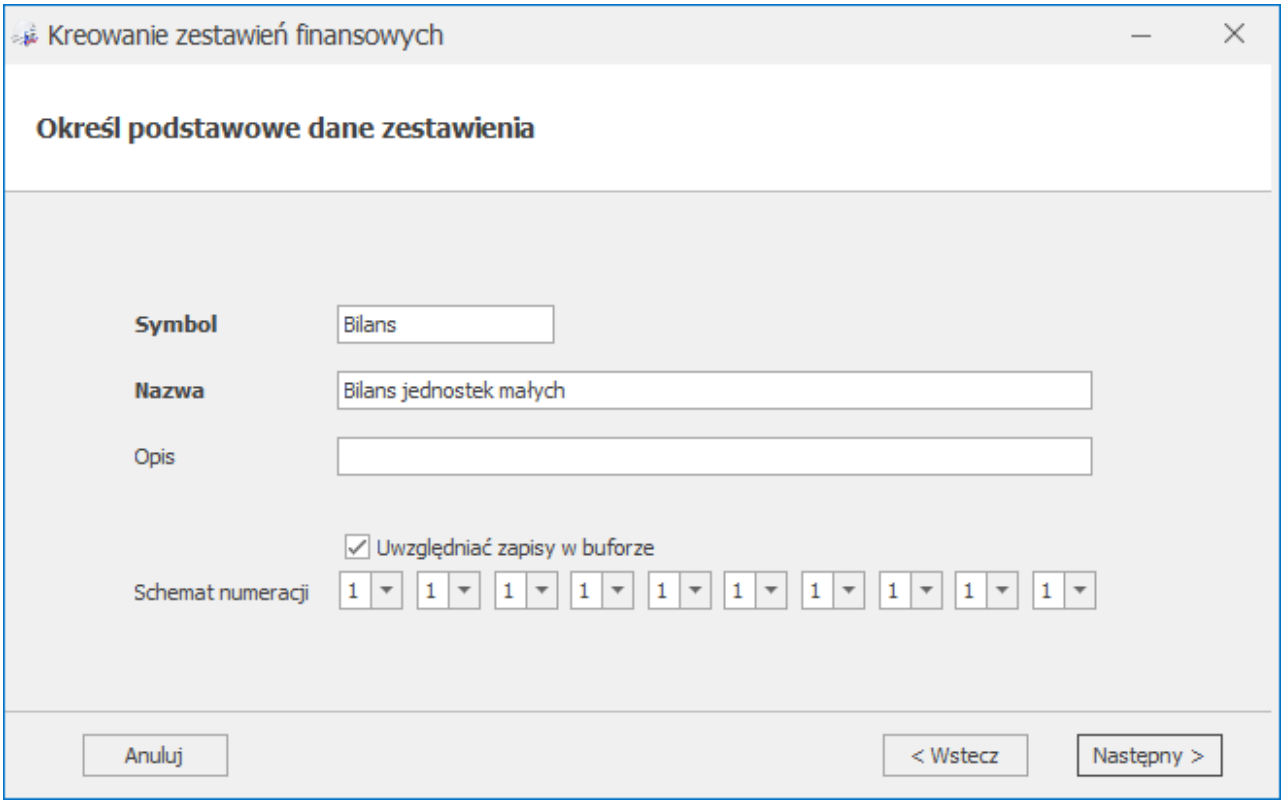

Kreowanie własnych zestawień księgowych, podstawowe dane

W kolejnym kroku należy zdefiniować kolumny zestawienia księgowego. Po dodaniu kolumny konieczne jest uzupełnienie **Nazwy** oraz **Okresu**. Jeżeli użytkownik nie doda żadnej kolumny to po wciśnięciu przycisku **Następny** pojawia się komunikat: *Brak zdefiniowanych kolumn zestawienia spowoduje, że zestawienie nie zostanie przeliczone. Uzupełnij teraz kolumny wybierając opcję < Wstecz lub możesz je uzupełnić później z zakładki Kolumny na wybranym zestawieniu księgowym. W takim wypadku wybierz opcję Następny >.*

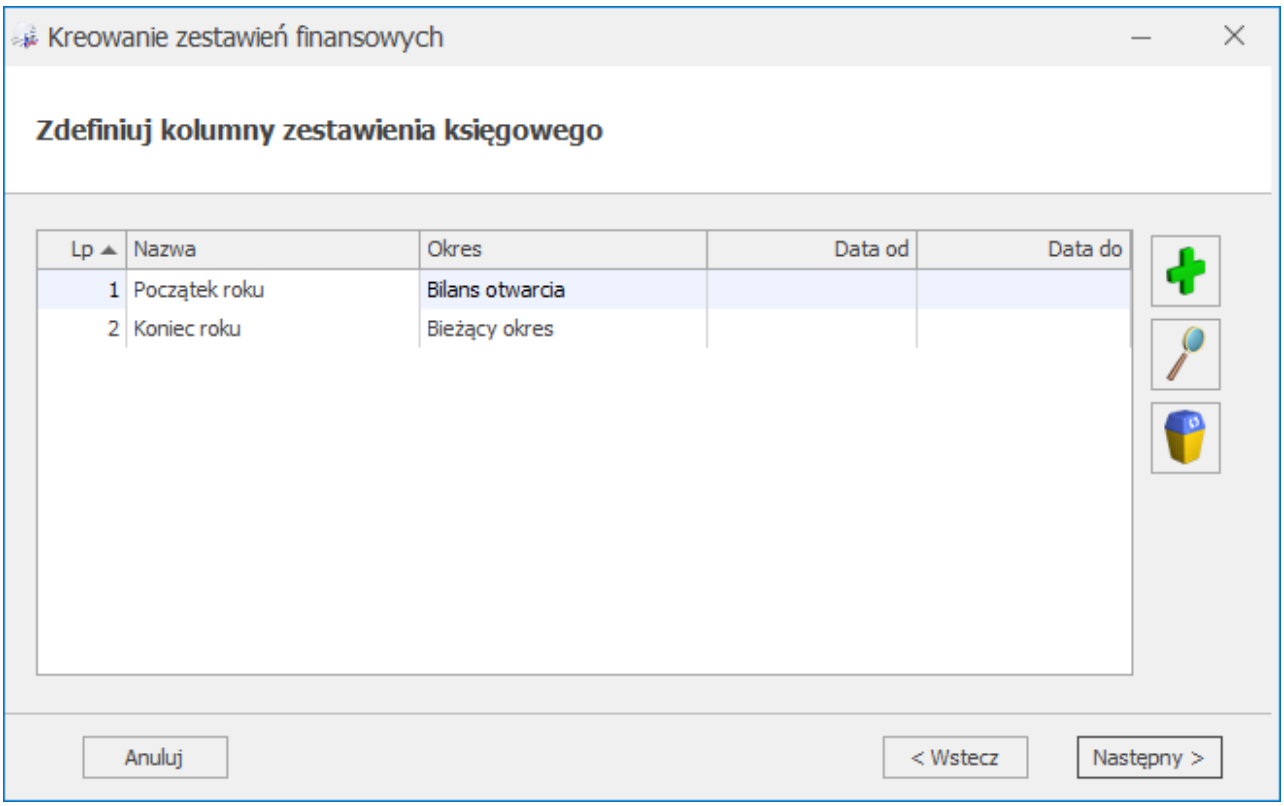

Kreowanie własnych zestawień księgowych, definiowanie kolumn

Po wciśnięciu przycisku **Zakończ** użytkownik zostanie przekierowany na okno *Pozycje zestawienia*, w którym może dodać poszczególne pozycje i podpiąć do nich konta księgowe. Podczas dodawania nowej pozycji kursor ustawia się w polu **Nazwa.**

Generowanie zestawienia

Wprowadzenie kompletnej, hierarchicznej listy zestawienia wraz z definicjami pozwala na wyliczenie zestawienia. W tym celu na liście zestawień należy wybrać ikonę *Przelicz* – uruchamia ona proces przeliczania zestawienia oraz wyświetla pozycje zestawienia wraz z uaktualnionymi wartościami.

Lista zawiera takie kolumny jak:

- Segment – czyli nr pozycji
- Nazwa – nazwa pozycji.
- Definicja – przypisane poszczególnym gałęziom odpowiednie konta księgowe wg sald, obrotów itp.
- Pozycja Sprawozdania Finansowego – wyświetlany jest

symbol i nazwa pozycji e-Sprawozdania.

Oprócz tego może wyświetlać max 23 kolumny z wartościami dla zadeklarowanych okresów w nagłówku zestawienia.

Na liście działają przyciski:

Pokaż tylko jeden poziom – pokazuje tylko te gałęzie zestawienia, które należą do pierwszego poziomu.

Pokaż wszystkie poziomy – wyświetla wszystkie gałęzie zestawienia.

Wyniki zestawienia – wyświetla pozycje zestawienia wraz z wcześniej wyliczonymi wartościami za pomocą przycisku .

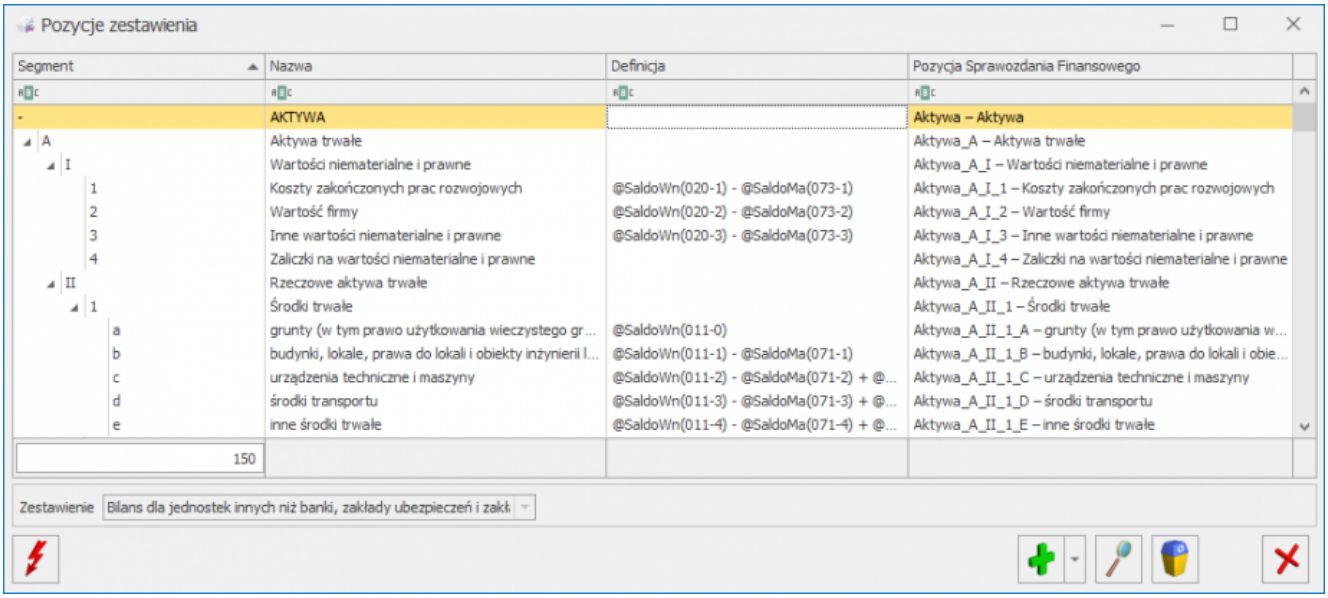

Pozycje zestawienia

Pozycja zestawienia

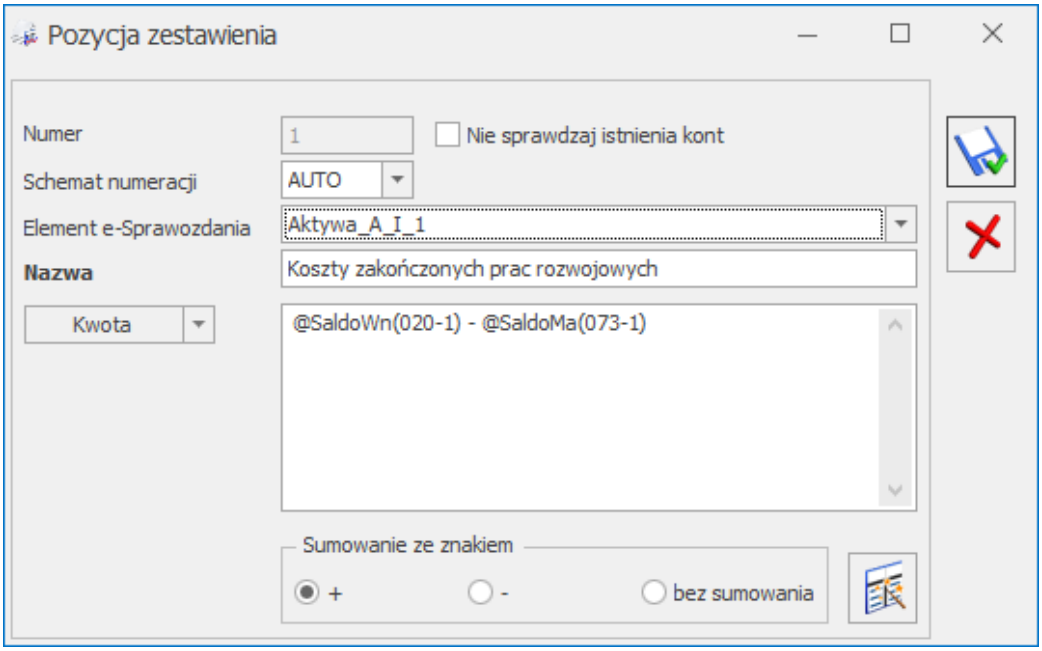

Formularz pozycji zestawienia

Formularz *Pozycja zestawienia* zawiera pola:

Numer – pole nieedytowalne, ponieważ numeracja pozycji zestawienia jest nadawana automatycznie przez program zgodnie ze zdefiniowanym schematem numeracji w nagłówku zestawienia.

Dotyczy wersji: **2019.0.1**
Schemat numeracji – w polu istnieje możliwość wskazania odpowiedniego członu numeracji. Użytkownik ma możliwość wyboru spośród elementów analogicznych do tych dostępnych w nagłówku zestawienia. Użytkownik ma możliwość wykorzystania oddzielnych schematów numeracji dla pozycji dodanych na tym samym poziomie zestawienia. Wybranie odrębnego schematu numeracji powoduje, że pozycja nie dziedziczy numeracji z nagłówka zestawienia. Jeżeli w ramach jednej gałęzi część pozycji dostępnych na tym samym poziomie ma zdefiniowany ten sam schemat numeracji to są one kolejno numerowane w obrębie tego schematu. Jeżeli w pozycji wybrano schemat numeracji inny niż domyślny to w polu **Numer** widnieje **AUTO** (aby po zapisaniu pozycji prawidło wyliczony został numer pozycji).

Dotyczy wersji: **2019.2.1**

Element e-Sprawozdania – pole jest aktywne jeżeli w nagłówku zestawienia określono **Rodzaj podatnika** oraz **Typ zestawienia**. W polu **Element e-Sprawozdania** dostępne są pozycje ze słownika zdefiniowanych gałęzi zestawień księgowych. W zależności od rodzaju podatnika i typu zestawienia, lista danych słownikowych jest odpowiednio zawężana. W polu jest widoczna nazwa pozycji oraz numer pozycji, tak, aby użytkownik miał możliwość porównania elementu e-Sprawozdania z pozycją zestawienia księgowego. Pole **Element e-Sprawozdania** może pozostać puste.
Nie sprawdzaj istnienia kont – zaznaczenie tego pola pozwala na przeliczenie wybranego Zestawienia również w przypadku braku w Planie Kont konta o numerze podanym w pozycji Zestawienia. Największe znaczenie ma w przypadku przeliczania zestawienia za dwa różne okresy obrachunkowe.

Nazwa – pozwala na nadanie nazwy pozycji zestawienia np. AKTYWA.

Kwota – zawiera symboliczny zapis kwoty, jaka przypisana jest do danej pozycji. Przy zapisie kwoty można używać wszystkich operacji matematycznych oraz predefiniowanych funkcji konta takich jak: Bilans Otwarcia DT, ObrotyDt, SaldoCt, Persaldo itp. Możliwe jest także używanie pozycji innych zestawień np. RachunekWyników(A.1.). Obok kwoty znajduje się przycisk wizarda (kreatora definicji, która wyświetlana jest w polu **Kwota**) .

Dotyczy wersji: **2019.0.1**
Istnieje możliwość wprowadzenie definicji w pozycji nadrzędnej. W pozycjach podrzędnych do gałęzi głównej, w której dodano definicję, opcja **Sumowanie ze znakiem** przyjmuje wartość **bez sumowania** i nie podlega edycji, co oznacza, że te pozycje podrzędne nie są sumowane do gałęzi głównej. Opcja **Sumowanie ze znakiem** jest aktywna w gałęzi podrzędnej jeżeli w gałęzi nadrzędnej nie uzupełniono definicji. Istnieje możliwość dodania pozycji podrzędnej do pozycji posiadającej definicję.

Sumowanie ze znakiem – decyduje z jakim znakiem dana pozycja będzie sumowana. Do wyboru:

- **Plus –** sumowanie pozycji ze znakiem „plus”,
- **Minus** – sumowanie pozycji ze znakiem „minus”,
- **Bez sumowania** – jak nazwa wskazuje, pozycja nie będzie brana do sumowania.

Kreator zestawienia

Kreator uruchamiany jest za pomocą ikony *Wizard*. Po wybraniu przycisku pojawi się formularz wizarda zatytułowany **Definicja kwoty**. Udostępnia on narzędzia pozwalające na definiowanie wyrażenia.

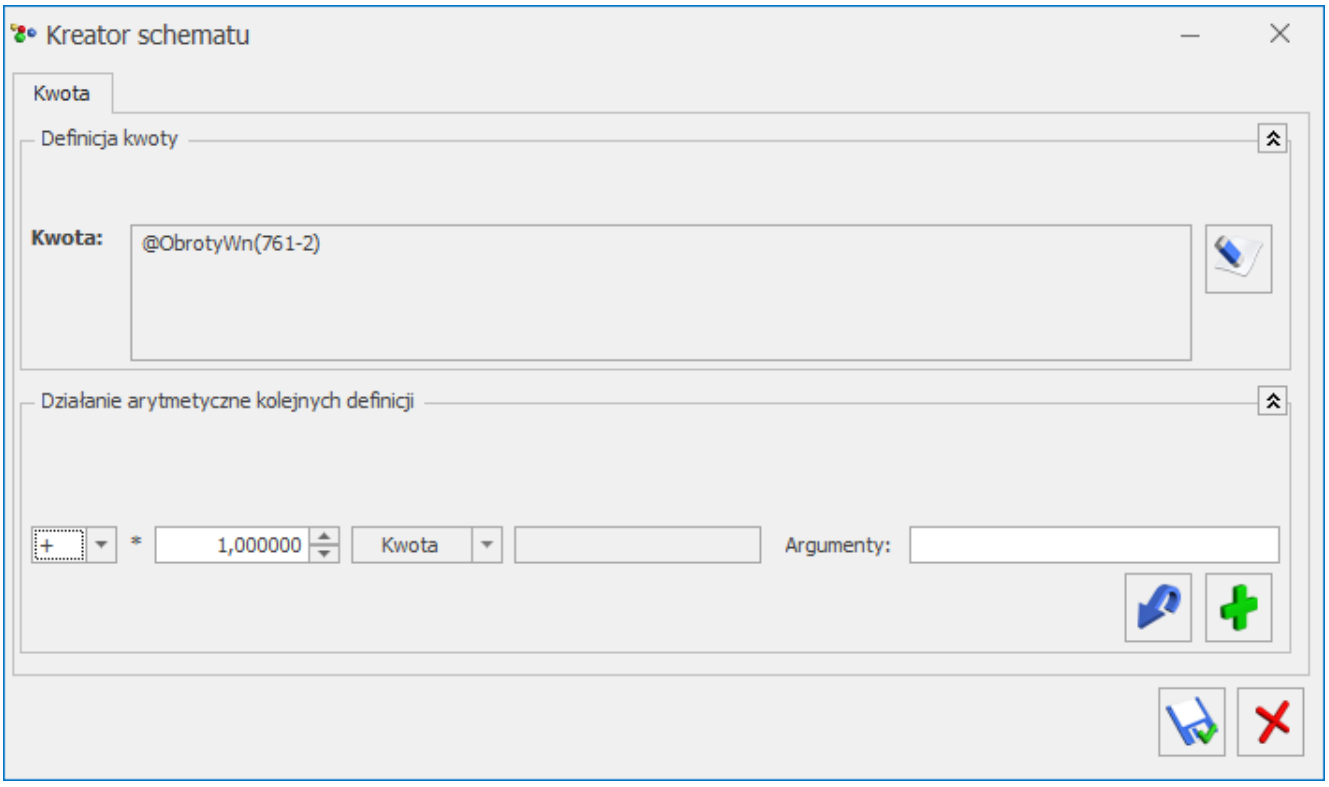

Definicja wyrażenia arytmetycznego

Formularz *Definicja kwoty* wyposażono w nieedytowalne pole **Kwota**, wyświetlające zdefiniowane przez użytkownika wyrażenie arytmetyczne oraz sekcję zatytułowaną **Działanie arytmetyczne kolejnych definicji**, pozwalającą na budowanie wyrażenia. Sekcja zawiera:

Łącznik – sposób łączenia definicji w obrębie wyrażenia (do wyboru znaki „+", lub „-").

Współczynnik – przeliczenie wartości argumentu wg współczynnika liczbowego.

Kwota – na przycisku widoczne jest sześć pozycji – *Wartość, Funkcje kont, Zestawienie, Funkcje systemowe, Zapytanie SQL* oraz *Maska.*

- Przycisk *Funkcje kont* rozwija dodatkowe menu z następującymi symbolami kwot:
  - Bilans otwarcia – symbol @BO( )
  - Bilans otwarcia Wn – symbol @BOWn( )
  - Bilans otwarcia Ma – symbol @BOMa( )
  - Obroty Wn – symbol @ObrotyWn( )
  - Obroty Ma – symbol @ObrotyMa( )
  - Obroty Narastająco Wn – symbol @ObrNarWn( )
  - Obroty Narastająco Ma – symbol @ObrNarMa( )
  - Per Saldo – symbol @PerSaldo( )
  - Saldo Wn – symbol @SaldoWn( )
  - Saldo Ma – symbol @SaldoMa( )
  - Przyrost salda – symbol @PrzyrostSalda( )
  - Przyrost salda Wn – symbol @PrzyrostSaldaWn( )
  - Przyrost salda Ma – symbol @PrzyrostSaldaMa( ).

Istnieje możliwość seryjnego dodania kont księgowych np.:

- Wybieramy Obroty Wn i zaznaczamy konta: 401, 402 oraz 403. Do definicji przenosi się: @ObrotyWn(401) + @ObrotyWn(402) + @ObrotyWn(403).

- Przycisk *Funkcje systemowe* daje możliwość skorzystania

z pięciu funkcji:

- *Jeżeli* – wstawia wywołanie funkcji CHOOSE w postaci CHOOSE (warunek,jeżeli prawda,jeżeli fałsz). Działanie funkcji jest takie, że jeśli warunek jest spełniony, to pobierana jest pierwsza wartość, a jeśli nie, to druga np.:
  - Jeśli Obroty Wn są większe niż obroty Ma, to bierze różnicę tych obrotów, w przeciwnym wypadku 0, czyli CHOOSE (@ObrotyWn(101)>@ObrotyMa(101), @ObrotyWn(101)-@ObrotyMa(101), 0).
- *Wartość bezwzględna* – wstawia wywołanie funkcji ABS. Wyciąga wartość bezwzględną (moduł) liczby (czyli bez minus), np. ABS(@PerSaldo(101)).
- *Zaokrąglenie* – wstawia wywołanie funkcji ROUND w postaci ROUND(Liczba, Zaokrąglenie), np.:
  - ROUND(@ObrotyWn(101),1) – zaokrąglenie do pełnych złotych lub
  - ROUND(@ObrotyWn(400) * @ObrotyWn(701) / @ObrotyWn(702), 0.01) – zaokrąglenie wyniku działania do groszy.
- *Część całkowita* – wstawia wywołanie funkcji INT, wyciągającej część całkowitą z liczby.
  - Różnica między INT a ROUND, np. INT(10.65) = 10 ROUND(10.65, 1) = = 11
- *Numer kolumny* – nie jest to funkcja systemowa Clariona, natomiast zwraca numer aktualnie przetwarzanej kolumny. To może być szczególnie przydatne przy zestawieniach międzyokresowych, gdy zmieni się Plan Kont. Np. W kolumnie pierwszej mamy zestawienie za okres poprzedni, a w drugiej za bieżący. Koszty, które przedtem były na koncie 401 teraz są na 402.Wykorzystamy do tego funkcję CHOOSE (warunek, jeżeli prawda, jeżeli fałsz) np.:
  - CHOOSE(@Kolumna()=1, @ObrotyWn(401), @ObrotyWn(402)), czyli jeżeli kolumna ma numer 1 (czyli pochodzi z poprzedniego

okresu obrachunkowego) to podaj obroty konta 401, jeżeli ma inny numer to podaj obroty konta 402 lub jeżeli mamy np. 3 kolumny, za trzy kolejne lata obrachunkowe: CHOOSE(liczba, wartość dla 1, wartość dla 2, wartość dla 3)) CHOOSE(@Kolumna(), @ObrotyWn(401), @ObrotyWn(402), @ObrotyWn(403)) czyli jeżeli kolumna 1 (oznaczająca np. rok 2002) to obroty 401, jeżeli kolumna 2 (oznaczająca rok 2003) to 402, jeżeli kolumna 3 (rok 2004) to 403. Gdyby pojawiła się w zestawieniu kolumna 4, dla której nie jest określona wartość, to zostanie pobrana ostatnia wartość czyli @ObrotyWn(403).

- Przycisk *Zapytanie SQL* daje możliwość pobrania wartości poprzez wykonanie zapytania bezpośrednio do bazy danych.
- Funkcja *Maska* daje możliwość zdefiniowania kwoty według kryteriów związanych z numeracją kont poprzez wykorzystanie następujących znaków lub ciągów znaków specjalnych:

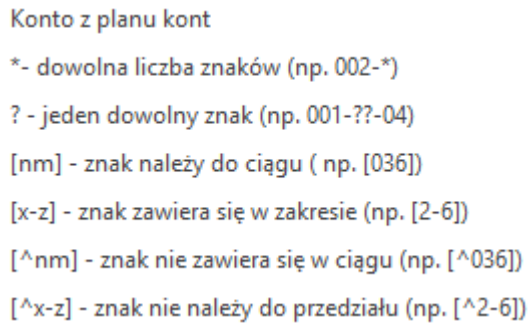

***** – zastępuje dowolny ciąg znaków. Przykładowo – wprowadzenie maski w definicji @ObrotyWn(4*) pozwoli na uzyskanie kwoty obrotów na wszystkich analitykach kont zespołu 4.

? – zastępuje dokładnie jeden znak w numerze konta. Przykładowo chcąc pobrać obroty Wn na kontach z grupy 4, których syntetyka ma 3 znaki, z których dwa ostatnie są dowolne, pierwsza analityka ma dwa dowolne znaki, a na drugim

poziomie analityki mają segment 01 – można użyć następującego wyrażenia @ObrotyWn (4??-??-01).

[nm] – znak należy do ciągu. Wprowadzenie na przykład maski 401-[137]-01 w definicji @ObrotyWn(401-[137]-01) pozwala na uzyskanie obrotów Wn, ze wszystkich analityk konta 401, które w drugim członie mają cyfrę 1 lub 3 lub 7, a w ostatnim 01.

[x-z] – znak zawiera się w zakresie, Przykładowo – @ObrotyWn(40[1-4]-*) oznacza, że interesują nas Obroty Winien ze wszystkich „czwórek", których ostatni znak w numerze konta syntetycznego, to cyfra z przedziału od 1 do 4.

[^nm] – znak nie zawiera się w ciągu. Wprowadzenie na przykład definicji @ObrotyWn(401-[^137]-01) będzie pozwalało na uzyskanie sumy Obrotów Winien wszystkich analityk konta 401, które w drugim członie mają cyfrę inną niż 1, 3 lub 7, z subanalityką 01. Definicja ObrotyWn(4[^9]*) pozwoli na uzyskanie sumy obrotów Winien na wszystkich kontach zespołu 4 poza tymi, które na drugim miejscu mają cyfrę 9, czyli np. 490.

[^x-z] – znak nie należy do przedziału. Przykładowo – 40[^1-4]-*, czyli program wyszuka wszystkie konta, których syntetyka rozpoczyna się znakami 40, a ostatni, w tym przypadku trzeci, jest różny niż cyfry z przydziału od 1 do 4.

Argumenty – argumentami dla funkcji księgowych są konta księgowe (syntetyczne, analityczne), dla zestawień: nazwa zestawienia oraz nr pozycji zestawienia.

Po wybraniu funkcji księgowej pojawia się lookup do listy kont. Po zatwierdzeniu argumentu wpisywana jest od razu pełna postać funkcji np. @ObrotyWn(201).

Po wybraniu pozycji *Zestawienia* pojawia się lookup umożliwiający wybór pozycji danego zestawienia. Po wybraniu gałęzi wprowadzany jest symboliczny zapis np. @Zestawienie(Bilans,1.1.1). Nie ma możliwości odwołania się do

nieaktywnego zestawienia.

Uwaga
Aby nastąpiło zapamiętanie wyrażenia, po wypełnieniu pól: **Łącznik, Współczynnik, Kwota, Argumenty** należy wybrać przycisk . Przycisk cofa wprowadzoną operację.

Zestawienia księgowe- scenariusze

Scenariusze: Jak wprowadzić schemat numeracji pozycji zestawienia?

Schemat numeracji przypisujemy gałęziom czteropoziomowego zestawienia jakim jest Bilans. Poniżej fragment struktury Bilansu zgodnej ze wzorem zawartym w załączniku Ustawy o rachunkowości.

AKTYWA

1. **Aktywa trwałe**
2. **Wartości niematerialne i prawne**
3. **Koszty zakończonych prac rozwojowych**

Aby numeracja tworzonego zestawienia pokrywała się z numeracją wzorcową, należy w sekcji *Schemat numeracji* wprowadzić:

1. W polu pierwszym – znak **„-„**
2. W polu drugim – dużą literę **„A”**
3. W polu trzecim – cyfrę rzymską **„X”**
4. W polu czwartym – cyfrę arabską **„1”.**

Scenariusze: Jak zdefiniować nagłówek zestawienia?

Nagłówek definiujemy dla zestawienia Bilans.

W zestawieniu Bilans, udostępnianym „na zewnątrz”, dane na ogół prezentowane są w dwóch kolumnach:

- Na początek roku,
- Na koniec roku.

Standardowo, z listy *Zestawienia księgowe* wybieramy przycisk *Dodaj* . Otwiera on formularz nagłówka (zakładka **[Ogólne]**).

1. W polu **Symbol** wpisujemy – Bilans.
2. W polu **Nazwa** wpisujemy – Bilans Firmy.
3. Lewym kliknięciem myszy zaznaczamy parametr **Uwzględniać zapisy w buforze** – dzięki temu zestawienie będzie liczone w oparciu o dane wprowadzone na brudno oraz na czysto.
4. Ze względu na sposób numeracji wzorca Bilans, zawartego w załączniku Ustawy o rachunkowości:
5. W pierwszym polu schematu numeracji wprowadzamy znak „-„ (ostatni)
6. W drugim – dużą literę A
7. W trzecim – dużą literę rzymską
8. W czwartym – literę arabską.

Przechodzimy do drugiej zakładki **[Kolumny]**.

1. W celu dodania pierwszej kolumny, wybieramy przycisk .
2. W polu **Nazwa** wpisujemy treść: *Na początek roku.*
3. W pola **Okres** wprowadzamy okres: **Bilans otwarcia.**

4. Wybór okresu – **Bilans otwarcia** – zwalnia użytkownika z wprowadzenia zakresu dat – przy wyliczeniu pozycji bilansu program automatycznie będzie uwzględniał zapisy bilansu otwarcia.
5. Ponownie wybieramy przycisk – dodajemy drugą kolumnę.
6. W polu **Nazwa** wpisujemy treść: Na koniec roku.
7. Do pola **Okres** możemy wprowadzić opcję **Bieżący okres** lub Wybór opcji **Bieżący okres** spowoduje wyliczanie pozycji zestawienia w oparciu o wszystkie wprowadzone zapisy księgowe do dnia, w którym następuje uruchomienie wyliczenia zestawienia. Wybór opcji **Inne** wymusza wprowadzenie zakresu dat, za jaki ma być liczone zestawienie, w tym konkretnym przypadku można zadeklarować np. od 01.01.2018 do 31.12.2018.
8. Zapisujemy nagłówek wybierając ikonę *Zapisz*.

Scenariusze: Jak wprowadzić pozycje zestawienia?

1. Na liście zestawień podświetlamy zdefiniowany nagłówek zestawienia
2. Wybieramy przycisk . Udostępnia on listę, z poziomu, której dodawać będziemy poszczególne pozycje zestawienia.
3. Klikamy na ikonie .
4. Na formatce *Pozycja zestawienia* w polu **Nazwa** wpisujemy AKTYWA i zapisujemy pozycję wybierając przycisk . (Ze względu na przypisanie w schemacie numeracji poziomowi pierwszemu znaku „-„ nie jest widoczny parametr **Sumowanie ze znakiem**).
5. Chcąc podpiąć gałąź AKTYWA TRWAŁE do pozycji AKTYWA, klikamy na przycisku , który związany jest z ikoną .

Z rozwiniętego podmenu wybieramy *Dodaj pozycję na następnym poziomie*.

6. Na formatce *Pozycja zestawienia* w polu **Nazwa** wpisujemy – Aktywa trwałe.
7. Pola **Kwota** nie wypełniamy (do pozycji będą podpinane kolejne gałęzie).
8. Wybieramy sumowanie ze znakiem „+”.
9. Zapisujemy formatkę przez wybranie ikony .
10. Chcąc do pozycji AKTYWA TRWAŁE podpiąć podgałąź WARTOŚCI NIEMATERIALNE i PRAWNE, podświetlamy pozycję AKTYWA TRWAŁE, klikamy na przycisku , ściśle związanym z ikoną . Z rozwiniętego podmenu wybieramy *Dodaj pozycję na następnym poziomie*

Scenariusze: Jak wprowadzić definicje (wyrażenia arytmetyczne) wyliczające automatycznie pozycję zestawienia?

Wartość pozycji Bilansu *Urządzenia techniczne i maszyny* liczona jest w oparciu o saldo winien konta 010-02 Urządzenia techniczne i maszyny, pomniejszone o dotychczasowe umorzenie ewidencjonowane na koncie 070-02 Umorzenie urządzeń technicznych i maszyn.

Definicja wyrażenia algebraicznego będzie zatem następująca: +SaldoWn 010-02 – SaldoMa 070-02.

Aby przypiąć wyrażenie do danej pozycji zestawienia należy:

1. Za pomocą ikony lub przez dwukrotne kliknięcie lewym klawiszem myszy edytujemy pozycję zestawienia *Maszyny i urządzenia*.

2. Wybieramy przycisk uruchamiający kreator wyrażenia.
3. W polu **Łącznik** akceptujemy znak „+”.
4. Cyfrę 1,00 pozostawiamy w polu **Współczynnik** (wartość wyrażenia zostanie przemnożona przez 1).
5. Klikamy na przycisku *Kwota* i z podmenu wybieramy *Funkcje kont*.
6. Kursorem ustawiamy się na pozycji *Saldo Wn,* akceptujemy ją przez kliknięcie lewym klawiszem myszy.
7. Pojawi się Plan Kont. Zaznaczamy wybrane konta księgowe i akceptujemy przyciskiem . Konto będące argumentem funkcji księgowej pojawi się automatycznie w polu **Argument.**
8. Aby wyrażenie zostało zapamiętane, należy kliknąć na ikonie . Jego treść pojawi się w górnym polu zatytułowanym **Kwota** @SaldoWn (010-02).
9. W celu odjęcia **Salda Ma** konta 070-02, w polu **Łącznik** wybieramy znak „-”.
10. Akceptujemy cyfrę 1,00 w polu **Współczynnik**.
11. Klikamy na przycisku *Kwota*, z podmenu wybieramy *Funkcje kont*.
12. Kursorem ustawiamy się na pozycji *Saldo Ma*, akceptujemy ją przez kliknięcie lewym klawiszem myszy.
13. Z Planu Kont wybieramy konto 070-02, które pojawi się na formatce definicji wyrażenia jako argument.
14. Przyciskiem akceptujemy definicję.
15. W górnym polu **Kwota** do pierwszego elementu wyrażenia zostaje dodany drugi.
16. Otrzymujemy następującą definicję wyrażenia @SaldoWn(010-02)-@SaldoMa(070-02).
17. Ostateczna akceptacja wyrażenia odbywa się przez wybranie ikony i powrót do formatki *Pozycja zestawienia*.

Lista pozycji zestawienia

Po zdefiniowaniu nagłówka zestawienia przystępujemy do wprowadzania poszczególnych pozycji. Wcześniej warto ustalić zależności hierarchiczne, czyli które gałęzie są nadrzędne, które podrzędne, ponieważ zestawienia na ogół przyjmują formę hierarchicznej listy.

Typowym zestawieniem o strukturze wielopoziomowej jest Bilans firmy.

Na najwyższym poziomie definiowane są strony bilansu AKTYWA i PASYWA. Pozycje wyższego poziomu są zwykle sumą pozycji niższych. Pozycje nierozwijalne (nieposiadające pozycji niższych poziomów) zawierają wyrażenia będące operacjami arytmetycznymi (dodawania lub odejmowania) na saldach (kredytowym, debetowym lub per saldo) kont księgowych (syntetycznych lub analitycznych).

Ponieważ istota definiowania bilansu polega na określaniu hierarchii pozycji, zostanie to pokazane na przykładzie fragmentu bilansu o czterech poziomach przedstawionego poniżej:

- **poziom 1**: *Aktywa* (pozycja 1), *Pasywa* (pozycja 2),
- **poziom 2**: to m.in.: *Aktywa zmniejszające kapitały własne* (pozycja 1.1), Majątek trwały (pozycja 1.2), Kapitały własne (pozycja 2.1),
- **poziom 3**: dla pozycji *Majątek trwały*: *Rzeczowe i zrównane z nimi składniki majątku trwałego* (pozycja 1.2.1), Wartości niematerialne i prawne (pozycja 1.2.2),
- **poziom 4:** dla pozycji *Rzeczowe i zrównane z nimi składniki majątku trwałego to m. in.: Budynki i budowle* (pozycja 1.2.1.2), *Maszyny* (pozycja 1.2.1.3), *Środki*

transportu (pozycja 1.2.1.2).

Nierozwijalne pozycje to m. in.: Należne wpłaty na poczet kapitału (pozycja 1.1.1), *Budynki i budowle* (pozycja 1.2.1.2), *Środki transportu* (pozycja 1.2.1.4).

Poziom				**Opis**	**Pozycja**
1				Aktywa	1
	2			A. Aktywa trwałe	1.1
		3		I. Wartości niematerialne i prawne	1.1.1
			4	1. Koszty zakończonych prac rozwojowych	1.1.1.1
			4	2. Wartość firmy	1.1.1.2
			4	3. Inne wartości niematerialne i prawne	1.1.1.3
			4	4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	1.1.1.4
	2			B. Aktywa obrotowe	1.2
		3		I. Zapasy	1.2.1
			4	1. Materiały	1.2.1.1
			4	2. Półprodukty i produkty w toku	1.2.1.2
			4	3. Produkty gotowe	1.2.1.3
			4	4. Towary	1.2.1.4
			4	5. Zaliczki na poczet dostaw	1.2.1.5
		3		II. Należności krótkoterminowe	1.2.2
1				Pasywa	2
	2			A. Kapitał (fundusz) własny	2.1

Można uzupełnić definicję w gałęziach podrzędnych i będą one sumowane w górę pod warunkiem, że pozycja nadrzędna nie posiada uzupełnionej definicji.

Przy założeniu, że Plan Kont zawiera konto analityczne 310-01, na którym ewidencjonuje się materiały w magazynie, pozycja

1.2.1.1 przedstawionego w Tabeli fragmentu bilansu – Materiały, może zostać zdefiniowana jako saldo winien konta 310-01.

Zasady dotyczące obsługi list, grupowania, sortowania, wyszukiwania pozycji (filtrowania) i ogólnie przystosowywania wyglądu list do indywidualnych potrzeb Użytkownika zostały opisane w rozdziale *Standardy w programie*.

W tym miejscu zostaną opisane tylko przyciski i pola charakterystyczne dla tej listy.

Dodanie pozycji lub **<INSERT>, <SHIFT>+<INSERT>** – z podmenu pozwalającym na dodanie „gałęzi" na tym samym poziomie lub na poziomie następnym.

Renumeracja pozycji – przenumerowanie gałęzi zestawienia.

Aby dodać pierwszą pozycję zestawienia wystarczy kliknąć na ikonie . Kliknięcie na przycisku obok spowoduje wyświetlenie menu z pozycjami:

- **Dodaj pozycję na tym samym poziomie**– uruchamia formularz *Pozycja zestawienia* pozwalający na zdefiniowanie pozycji na tym samym poziomie, co pozycja kursora. Będzie ona kolejną pozycją na tym samym poziomie hierarchii.
- **Dodaj pozycję na następnym poziomie** – uruchamia formularz *Pozycja zestawienia* pozwalający na wprowadzenie pozycji podrzędnej (na następnym poziomie) w stosunku do pozycji kursora.

Modyfikacja pozycji zestawienia

Ikona pozwala na poprawienie zawartości pozycji (zmiana

treści lub znaku operacji arytmetycznej) dla tych pozycji, które posiadają pozycje podrzędne. Dla pozycji nieposiadających pozycji podrzędnych, oprócz zmiany treści albo znaku operacji arytmetycznej, dostępna jest zmiana definicji w polu **Kwota**.

Ikona pozwala na usunięcie pozycji listy, o ile nie posiada ona podrzędnych zapisów, to znaczy:

- brak elementów niższego poziomu
- nie zostały zdefiniowane operacje arytmetyczne na kontach księgowych.

Skasowanie pozycji z zapisami podrzędnymi wymaga kasowania hierarchicznego – po skasowaniu wszystkich zapisów podrzędnych można kasować pozycję nadrzędną.

Wykorzystanie ikony może „zaburzyć” numerację listy bilansowej. Przenumerowanie pozycji umożliwia ikona .

Dotyczy wersji: **2019.0.1**
Użytkownik ma możliwość dodania pozycji na tym samym poziomie pomiędzy już istniejącymi pozycjami zestawienia, dzięki możliwości zmiany kolejności pozycji w zestawieniu metodą „przeciągnij i upuść”. Zmiana jest możliwa zarówno w obrębie danego poziomu, jak i między poziomami. Za pomocą:

– można dokonać zmiany na tym samym poziomie

– można przenieść pozycję poniżej danej pozycji .

– można przenieść pozycję powyżej danej pozycji.

Pozycje zestawienia są automatycznie renumerowane, z zachowaniem indywidualnego schematu numeracji poszczególnych

pozycji.

Zakładka Systemowe

W zależności od formy prawnej i rozmiarów prowadzonej działalności użytkownicy co miesiąc zobowiązani są do rozliczania się z podatku dochodowego. Zakładka **[Systemowe]** zawiera zestawienia pomocnicze: PIT-36 oraz CIT-8 i CIT-8_2018, których zdefiniowanie jest niezbędne do wyliczenia zaliczki.

Formularz nagłówka zestawienia – zakładka [Kolumny]

Pozwala na definiowanie nagłówków kolumn zestawienia.

Dodawanie nagłówków odbywa się za pomocą ikony *Dodaj* lub **<INSERT>**. Oprócz nazwy, kolumnie należy przypisać jeden z pięciu dostępnych okresów tj:

- **Bilans otwarcia** – tego rodzaju kolumna wykorzystywana jest na ogół w zestawieniu bilans. Uaktywnia się tylko wtedy, gdy poszczególnym pozycjom zestawienia podpięto konta księgowe wg funkcji: *Saldo Wn, Saldo Ma, Persaldo.*

- **Bieżący miesiąc** – sposób liczenia uzależniony jest od zastosowanych w definicji funkcji księgowych. Podpięcie kont wg sald, zgodnie z filozofią salda, spowoduje wyliczanie wartości narastająco od początku okresu obrachunkowego z uwzględnieniem salda na BO. Podpięcie kont wg obrotów umożliwi wyliczenie wartości w oparciu o zapisy miesiąca bieżącego.
- **Poprzedni miesiąc** – podpięcie kont wg obrotów spowoduje wyliczenie wartości tylko za miesiąc poprzedni. W przypadku przypisania kont wg sald pod uwagę będą brane zapisy księgowe od początku okresu obrachunkowego do ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc bieżący, włącznie z BO.
- **Bieżący okres** – to inaczej bieżący okres obrachunkowy. Jego zadeklarowanie spowoduje uwzględnienie wszystkich zapisów bieżącego okresu obrachunkowego.
- **Poprzedni okres –** wybranie tej opcji pozwoli na uwzględnienie wszystkich zapisów z poprzedniego okresu obrachunkowego.
- **Inny** – wybierając okres Inny użytkownik ma możliwość zadeklarowania dowolnego zakresu dat.

Dotyczy wersji: **2019.3.1**
Uwaga
Wartości z kolumn: *Bilans otwarcia, Bieżący okres* oraz *Poprzedni okres* przenoszone są do aplikacji **Comarch e-Sprawozdania** w przypadku wybrania współpracy z programem **Comarch ERP Optima**.
Tylko w przypadku okresu **Inny** należy wpisać okres, za jaki mają być liczone pozycje zestawienia. W przypadku pozostałych okresów nie ma takiej potrzeby. Należy pamiętać, że jeżeli ustawimy jako kolumnę okres **Inny** i ten okres będzie obejmował swym „zakresem dat” więcej niż jeden okres obrachunkowy, to wynik zestawienia zwróci wartość dla pierwszego okresu (nie zsumuje wyników okresów).

Istnieje możliwość zmiany kolejności kolumn metodą

„przeciągnij i upuść”. W oknie *Wyniki zestawienia* kolumny wyświetlane są w kolejności ustawionej na zakładce **[Kolumny]**.

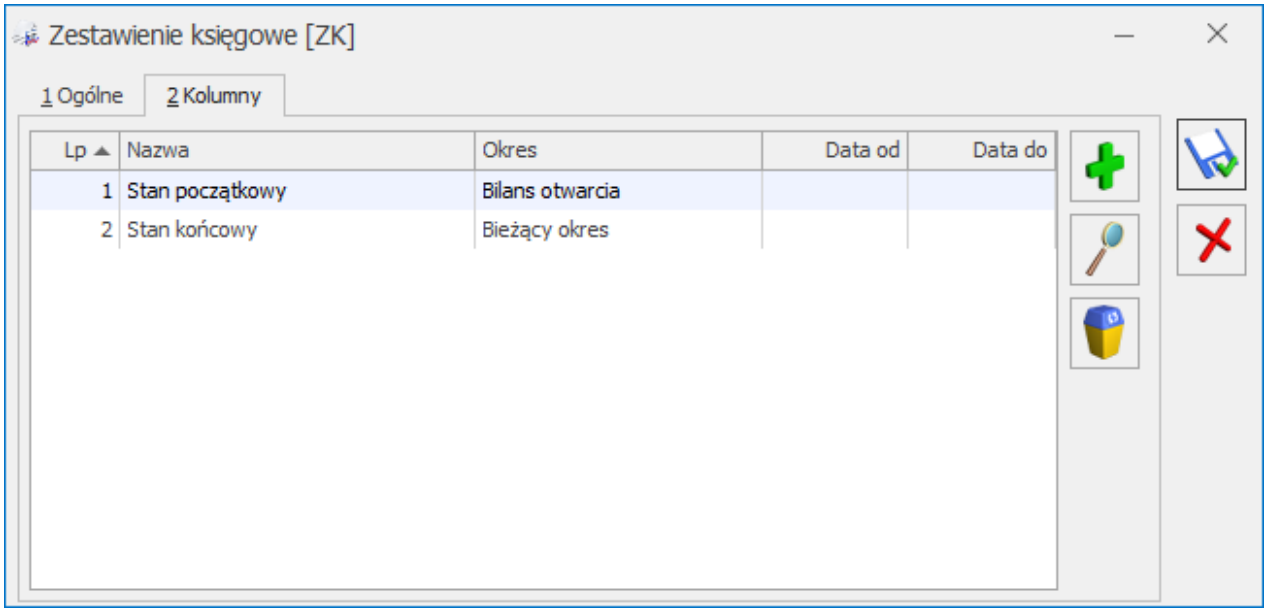

Formularz nagłówka zestawienia- zakładka Kolumny

Uwaga

Ze względu na maksymalną długość okresu obrachunkowego, którą dopuszcza ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych, poszczególnym zestawieniom można przypisać maksymalnie 23 kolumny.